

7/1270 220 -3-

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300 - 355
Konu : Yazılı Soru Önergesi

03365

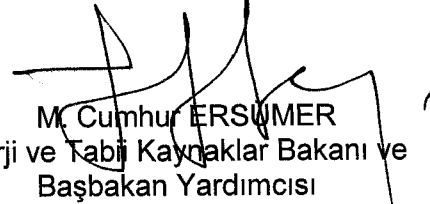
22 SUBAT 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 27.01.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-3934 sayılı yazısı.

Denizli Milletvekili Sayın Mehmet GÖZLÜKAYA'nın tarafıma tevcih ettiği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereğince cevaplandırılması istenilen 7/1270-3757 esas no'lu yazılı soru önergesi ile ilgili bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(4 sayfa)

DAĞITIM:
Görevi :
TBMM Bşk.lığı

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET GÖZLÜKAYA'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(711270-3757)**

SORU 1 :

YİD modeli ile inşa edilmekte olan kaç adet HES (Hidroelektrik santral) vardır. hangileridir?

CEVAP 1 :

Halihazırda YİD modelinde inşa edilmekte olan 9 adet hidroelektrik santral projesi vardır. Bu projelerin isim ve genel karakteristikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

PROJE ADI	ŞİRKET ADI	TESİSİN YERİ	K. GÜÇ (MW)	ÜRETİM (GWh/Yıl)
LAMAS-GÖKLER HES	EVDİLEK A.Ş.	İÇEL	1.6	9,0
BİRECİK BAR. VE HES	BİRECİK BAR. VE HES TESİS VE İLETME A.Ş.	Ş.URFA	672,0	2.460,0
SUCATI HES	ERE ENERJİ A.Ş.	K.MARAŞ	7.0	28.1
DİLEK-GÜROLUK HES	BME ELEKTRİK A.Ş.	RİZE	180,0	92.7
GAZİLER HES	GAZİLER ENERJİ TİC. A.Ş.	KARS	11,1	50,0
ÇAL HES	LİMAK İNŞ.	DENİZLİ	2,2	11,7
YAMULA BAR.VE HES	KAYSERİ ELK. A.Ş.	KAYSERİ	100,0	422,3
DİNAR II HES	METAK A.Ş.	AFYON	3,0	16,2
GİRVELİK HES	İÇTAŞ	ERZİNCAN	2,6	14,9
MERCAN HES			8,9	27.5

Bu barajları inşa eden konsorsiyumlar hangi yabancı şirketlerden müteşekkildir?

CEVAP 2 :

Bu projelerden sadece Birecik Baraj ve HES Projesi'nde konsorsiyum ortağı yabancı şirketler mevcut olup, bu şirketlerin isimleri ve ortaklık yüzdeleri aşağıda verilmiştir.

BİRECİK A.Ş. KONSORSİYUM ORTAKLARI**MENŞEİ****ORT. YÜZ.**

- 1-T.G.T. ELEK. SAN. TES. VE İŞL. TİC. A. Ş.
- 2-TEAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 3-GAMA END. TES. İMAL. VE MONTAJ A. Ş.
- 4-HOLZMANN ANLAGEN GmbH
- 5-STRABAG OSTERREICH A.G.
- 6-GEC ALSTHOM ACEC ENERGIE S.A.
- 7-CEGELEC S.A.
- 8-CEGELEC ACEC S.A.
- 9-SULZER-HYDRO GmbH
- 10-VERBUND PLAN GmbH
- 11-GEC ALSTHOM S.A.

T.C.	% 2-C
T.C.	%30-A
T.C.	%18-B
ALMANYA	%16,9-B
AVUSTURYA	% 8,4-B
BELÇİKA	% 6,8-B
FRANSA	% 3,1-B
BELÇİKA	% 3,1-B
ALMANYA	% 3,7-B
AVUSTURYA	% 4,3-B
FRANSA	% 3,7-B

SORU 3 :

Bu şirketlere hangi ayrıcalıklar tanınmıştır?

CEVAP 3 :

Halihazırda YİD modelinde inşa edilmekte olan 9 adet hidroelektrik santral projesine ilişkin yapılan sözleşmelerden 6 adedi Danıştay Başkanlığı'nın inceleme ve onayından geçmiş "İmtiyaz Sözleşmesi'dir. Geri kalan 3 adedi özel hukuk hükümlerine tabi sözleşme olup, Dilek-Güroluk HES sözleşmesinde "Ulusal Tahkim" , Birecik Baraj ve HES sözleşmesinde ise "Uluslararası Tahkim" hükümleri vardır. Bu projelere ilişkin şirketlere tabii oldukları mevzuat hükümleri uygulanmış olup, herhangi bir ayrıcalık bulunmamaktadır.

SORU 4 :

Bakanlığınız bünyesindeki enerji fonunun işleyiş şekli nasıldır ve şu andaki aktif pasif durumu nedir?

CEVAP 4 :

Elektrik Enerjisi Fonu 15 Mart 1990 tarih ve 20462 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3613 sayılı Kanun ile 3096 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi şeklinde kurulmuş, işleyiş şekli 95/7003 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kabul edilen 15.08.1995 tarih ve 22375 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Enerjisi Fonu Yönetmeliğince düzenlenmiştir.

Bu yönetmeliğin amacı, elektrik enerjisi sektöründe yapılacak araştırma, geliştirme, etüt, proje, denetim faaliyetleri ile kurulacak tesislere finansman yönünden destek ve elektrik enerjisi fiyatlarında istikrar sağlamak üzere Bakanlığım nezdinde kurulan tüzel kişiliğe haiz Elektrik Enerjisi Fonunun gelirleri, giderleri, yönetimi, denetimi ve Fonla ilgili diğer hususları düzenlemektedir.

Fon Yönetim Kurulu; üyelerinden biri Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan, biri Devlet Planlama Teşkilatı'nın bağlı olduğu Bakan, üç üyesi de Bakanlığım tarafından tayin edilen kamu görevlisi 5 kişiden oluşmaktadır. Fonun ita amiri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı 'dır. Elektrik Enerjisi Fonu 31.12.1999 tarihi itibarıyla 32.329 milyar TL'si kredi ödemesi yapmıştır.

SORU 5 :

Yabancı şirketler tarafından sorumlu sıfatıyla ödenmesi gereken vergilerin, daha sonra iade edilmek şartıyla enerji fonundan karşılandığı doğru mudur? Miktarı ne kadardır?

CEVAP 5 :

Bakanlığım ile Birecik Barajı ve Hidroelektrik Santralı Tesis ve İşletme A.Ş. arasında 19.03.1993 tarihinde imzalanan Uygulama Sözleşmesi çerçevesinde 18 Kasım 1995 tarihli köprü Kredi Anlaşması hükümlerine göre kredi ödemeleri yapılmaktadır. 31.12.1999 tarihi itibarıyla 17 Trilyon 24 Milyar TL'si kamulaştırma ve tezyid-i bedel, 15 Trilyon 305 milyar TL'si KDV ve diğer vergi ödemelerinin finansmanı için olmak üzere toplam 32 Trilyon 329 Milyar TL'si ödenmiştir.

SORU 6 :

Enerji fonundan karşılanan bu vergiler elektrik faturalarına yansıtılmakta mıdır? Değilse bu maliyetin altından nasıl kalkılacaktır?

CEVAP 6 :

Elektrik Enerjisi Fonu tarafından sađlanan fon kredileri, yapılan Fon Anlařmaları h k mlerine g re, Fon Y netim Kurullarınca uygun g r len geri  deme kořulları  er evesinde enerji tarifesine yansıtılarak geri alınmaktadır. Ancak Fon Y netim Kurulunca belirlenen geri  deme kořulları enerji fiyatlarını fazla olumsuz etkilemeyecek řekilde tespit edilmektedir.

SORU 7 :

Tahkim yasařının ge miře d n k  ıkarılma gayretleri bu yabancı řirketlerle yapılan s zleřmelerin geređi midir?

CEVAP 7:

22 Ocak 2000 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak y r rl đe giren 4501 sayılı “Kamu Hizmetleri ile İlgili İmtiyaz řartlařma ve S zleřmelerinden Dođan Uyuřmazlıklarda Tahkim Yoluna Bařvurulması Halinde Uyulması Gereken İlkeler Dair kanun” ge miře d n k olmayıp, mevcut enerji projelerinde uluslar arası finansman temini kriterlerinde iyileřtirme yapmak suretiyle daha hızlı, ucuz ve s rekli enerji teminine imkan sađlamaya y neliktir. Ayrıca yabancı řirketlerle yapılmıř olan s zleřmelerde bu t r d zenleme yapmayı zorunlu kılan bir h k m yoktur. Yapılan kanuni d zenleme  lke ihtiya larının daha  abuk ve uygun řartlarla teminini ama lamaktadır.